

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie ze skargi E.T.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Warszawie o sygn. IV C 1441/13,
Sądem Apelacyjnym w Warszawie o sygn. V ACa 789/21 oraz Sądem Najwyższym
o sygn. I CSK 3093/24,

z udziałem Skarbu Państwa - Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 8 lipca 2026 r.,

- 1. odrzuca skargę w zakresie w jakim dotyczy postępowania
przed Sądem Okręgowym w Warszawie w sprawie sygn. akt
IV C 1441/13 i postępowania przed Sądem Apelacyjnym
w Warszawie w sprawie sygn. akt V ACa 789/21;**
- 2. oddala skargę w zakresie w jakim dotyczy postępowania przed
Sądem Najwyższym w sprawie sygn. akt I CSK 3093/24.**

Tomasz Demendecki Aleksander Stępkowski Grzegorz Żmij

UZASADNIENIE

E.T. (dalej: „skarżąca”) zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika
złożyła skargę na przewlekłość w postępowaniu z powództwa skarżącej przeciwko

Skarbowi Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Warszawie pod sygnaturą akt IV C 1441/13 , a dalej Sądem Apelacyjnym w Warszawie pod sygnaturą akt V ACa 789/21 oraz przed Sądem Najwyższym pod sygnaturą akt I CSK 3093/24.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, który przystąpił do sprawy, wniósł o odrzucenie skargi, względnie o jej oddalenie w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

2. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, skargę wnosi się w toku postępowania w sprawie. Z tego względu, w zakończonych już postępowaniach, które toczyły się przed Sądem Okręgowym w Warszawie pod sygnaturą akt IV C 1441/13, a później przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie pod sygnaturą akt V ACa 789/21, skarżącemu nie przysługiwało prawo do złożenia skargi, tym bardziej, że przewlekłość w postępowaniu przed Sądem Okręgowym stwierdził już Sąd Apelacyjny w postanowieniu z 20 sierpnia 2021 r. sygn. akt V S 141/21. Z tego względu w punkcie pierwszym Sąd Najwyższy, nie zajmując żadnego merytorycznego stanowiska, odnotował brak drogi sądowej odrzucając skargę w tym zakresie. Jedyne niezakończone postępowanie, które objęto skargą na przewlekłość, i które wciąż jeszcze w chwili jej złożenia toczyło się pod sygnaturą akt I CSK 3093/24, to postępowanie

przed Sądem Najwyższym i tylko ono poddaje się badaniu pod kątem naruszenia prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

3. W art. 6 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość określono, że skarga powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego oraz powinna zawierać: żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której skarga dotyczy, a także przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie (odpowiednio art. 6 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o skardze na przewlekłość). Elementy te stanowią obligatoryjny składnik pisma jakim jest przedmiotowa skarga i braki w tym zakresie nie podlegają konwalidacji w drodze wezwania do ich uzupełnienia, lecz stanowią podstawę odrzucenia skargi (art. 9 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość).

4. Przedmiotowa skarga, zawiera żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której dotyczy i przytacza okoliczność uzasadniającą żądanie skargi. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zasadnie podniósł, że okoliczności te potraktowano w skardze niezwykle lakonicznie, ograniczając się do stwierdzenia, że „od daty zaskarżenia wydanego w II instancji orzeczenia skargą kasacyjną minęły już dwa lata”. Niezależnie jednak od niewątpliwej lakoniczności sformułowań skargi, wskazane tam okoliczności są wystarczające by dokonać oceny jej zasadności. Tym samym nie ma podstaw do odrzucenia skargi w oparciu o art. 9 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość.

5. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu odwoławczego polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, Nr 23, poz. 384; 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, Nr 7-8, poz. 120; 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, Nr 7-8, poz. 121; 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; 5 kwietnia 2022 r., I NSP 66/22). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, gdy w sądzie drugiej instancji przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie których nie wyznaczono terminu rozprawy, automatycznie następuje

przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a zatem wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2026 r., I NSP 575/25). W obecnej sytuacji natomiast sytuacja jest o tyle specyficzna, że skarżąca dysponuje już prawomocnym wyrokiem kończącym sprawę, zaś zaskarżenie go nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia do Sądu Najwyższego wykracza poza, gwarantowany przez art. 176 ust. 1 Konstytucji RP, standard dwuinstancyjności postępowania. Skarżąca też nie występowała w żaden sposób o przyspieszenie procedowania przez Sąd Najwyższy i dopiero po wyznaczeniu terminu posiedzenia, na którym został rozpoznany wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, złożono skargę na dzień przed wyznaczonym posiedzeniem. Chociaż więc niniejsza skarga na przewlekłość postępowania formalnie jest dopuszczalna, to nie da się jej przypisać możliwości realizacji jej głównej funkcji, polegającej na przyspieszeniu rozpoznania sprawy. Jedynym celem niniejszej skargi jest – bazujące na orzecznictwym asocjowaniu przewlekłości postępowania z rocznym terminem oczekiwania na wyznaczenie posiedzenia rozpoznawczego – uzyskanie przez skarżącą określonej sumy pieniężnej, o której zasądzenie wniesiono. Biorąc zatem pod uwagę nadzwyczajny charakter postępowania przed Sądem Najwyższym w odniesieniu do sprawy zakończonej prawomocnym wyrokiem oraz niemożność realizacji przez skargę zasadniczego jej celu, skargę należało oddalić.

6. Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, orzekł jak w sentencji.

Tomasz Demendecki Aleksander Stępkowski Grzegorz Żmij

[K.O.]

[a.ł.]

